

Bu makaleye şu şekilde atıf yapılır: Kesici S., Sadullahoğlu C. Akçay M.E., ve Uzun Y.(2024). *Neocucurbitaria rhamnocola*: Türkiye İçin Yeni Bir Makromantar Kaydı, *Mantar Dergisi*, 15(2), 128-131.

Geliş(Received) :18.09.2024

Kabul(Accepted) :01.10.2024

Araştırma Makalesi

Doi: 10.30708/mantar.1551012

***Neocucurbitaria rhamnocola*: Türkiye İçin Yeni Bir Makromantar Kaydı**

Sedat KESİCİ^{1*}, Cemil SADULLAHOĞLU²
Mustafa Emre AKÇAY³, Yusuf UZUN⁴

*Sorumlu yazar: sedatkesici@hakkari.edu.tr

¹ Hakkari Üniversitesi Yüksekova Meslek Yüksekokulu Bitkisel ve Hayvansal Üretim Bölümü,
/sedatkesici@hakkari.edu.tr

² Şırnak Üniversitesi, İdil Meslek Yüksekokulu, Veterinerlik Bölümü, /csadullahoglu@yandex.com

³ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, /memreakcay@yyu.edu.tr

⁴ Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eczacılık Fakültesi, Eczacılık Meslek Bilimleri Bölümü,
/yusufuzun2004@yahoo.com

Öz: *Neocucurbitaria rhamnocola* Jaklitsch & Voglmayr Hakkâri ilinden toplanan örneklerin teşhis edilmesine bağlı olarak Türkiye'den ilk kez rapor edilmiştir. Belirlenen türün kısa bir betimlemesi, türün makro ve mikro morfolojilerine ilişkin fotoğrafları ile birlikte verilmiştir.

Anahtar kelimeler: Biyoçeşitlilik, *Cucurbitariaceae*, Yeni kayıt, Hakkâri, Türkiye

***Neocucurbitaria rhamnocola*: A New Macrofungus Record for Türkiye**

Abstract: *Neocucurbitaria rhamnocola* Jaklitsch & Voglmayr is reported for the first time from Türkiye, based on the identification of the specimens collected from the Hakkâri province. A brief description of the presented species is provided, together with the photographs illustrating its macro- and micro morphologies.

Keywords: Biodiversity, *Cucurbitariaceae*, New record, Hakkâri, Türkiye

Giriş

Cucurbitariaceae, *Pleosporales* takımının en iyi bilinen monofiletik familyalarından biridir (Liu ve ark. 2017; Wanasinghe ve ark. 2017). Aile, *Allocucurbitaria*, *Cucurbitaria*, *Neocucurbitaria*, *Paracucurbitaria*, *Astragalicola*, *Cucitella*, *Fenestella*, *Parafenestella*, *Protofenestella* ve *Seltsamia* cinslerini içermektedir. Wanasinghe ve arkadaşları tarafından 2017 yılında tanıtilen *Neocucurbitaria*, *Cucurbitariaceae* familyasının en kalabalık üçüncü cinsidir (*Cucurbitaria* 94 tür; *Fenestella* 28 tür; *Neocucurbitaria* 21 tür; *Parafenestella* 14 tür; *Syncarpella* 7 tür; *Rhytidiella* 4 tür; *Allocucurbitaria* 2 tür; *Astragalicola* 2 tür; *Paracucurbitaria* 2 tür; *Synfenestella* 2 tür; *Cucitella* 1 tür; *Protofenestella* 1 tür;

Seltsamia 1 tür) (Su ve ark., 2022, Zhang ve ark., 2022). Jaklitsch & Voglmayr (2020) yakın zamanda cinsi yeniden incelemiş ve ayrıntılı bir genel tanım sunmuştur.

Türkiye'de geçmişten yakın zamana kadar belirlenmiş makromantarları listeleyen eserler (Sesli ve ark., 2020; Solak ve Türkoğlu, 2022) ve ülkemizde yetişen makromantarlar üzerinde yapılan son çalışmaların (Asan ve ark., 2022; Acar ve Dizkırıcı, 2023; Akçay ve ark., 2023; Kesici ve ark., 2023; Sesli, 2023a,b,c; Uzun ve Kaya, 2023a,b; Doğan ve ark., 2024; Aslan ve ark., 2024; Karaduman ve ark., 2024; Çelik ve ark., 2024; Yeşilyurt ve ark., 2024; Şengül ve ark., 2024; Asan ve ark., 2024) incelenmesi neticesinde *Neocucurbitaria rhamnocola* Jaklitsch & Voglmayr türünün ülkemizde ilk defa tespit

CC BY 4.0 Uluslararası Lisansı altında lisanslanmıştır / Licensed under the CC BY 4.0 International License.

Atıflamada APA stili kullanılmıştır, iThenticate ile taranmıştır./ APA style was used in citation, plagiarism was checked with iThenticate.

edildiği ve Türkiye mikobiyotası için yeni bir kayıt olduğu belirlenmiştir. Bu çalışma ile ülkemiz makromantar çeşitliliğine katkı sağlamak amaçlanmaktadır. Teşhis edilen örnekler Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Mantar Laboratuvarı'nda muhafaza edilmektedir.

Materyal ve Metot

Çalışma materyalini oluşturan makromantar örnekleri 2020-2022 yılları arasında Hakkâri merkezde yapılan arazi çalışmaları sonucu toplanmıştır. Arazi çalışmaları sırasında Canon marka EOS 60D model dijital fotoğraf makinesi ve Tokina marka 100 F2.8 D makro lens ile mantar örneklerinin renkli fotoğrafları çekilip, tüm morfolojik özellikleri, habitatu, üzerinde yetiştiği substratı, GPS bilgileri ve yükseltisi not edildikten sonra toplanıp örnekler zarar verilmeden Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Mantar Laboratuvarı'na taşınmış ve uygun yöntemler kullanılarak kurutulmuştur. Kurutulan bu örnekler kilitli polietilen poşetlere konulup toplanma tarihi, toplayıcı numarası, sistematik ve ekolojik özellikleri içeren etiket yapıştırılarak fungaryum materyali haline getirilmiştir. Daha sonra gerekli mikolojik teknikler uygulanarak hazırlanan preparatlar Leica marka DM500 modeli ışık mikroskobu, bu mikroskoba bağlı Leica marka ICC50 HD model kamera ve araştırma bilgisayarına yüklü Leica LAS EZ uygulaması (Ver. 3.4.0) kullanılarak incelenmiş ve örneğe ait mikroskobik karakterlerin özellikleri belirlenmiştir. Örneğin ekolojik, morfolojik ve anatomik özellikleri ışığında hazırlanan deskripsiyonu ilgili literatür (Jaklitsch ve Voglmayr, 2020; Su ve ark., 2022) ile karşılaştırılarak türün teşhisi yapılmıştır.

Bulgular

Türün Sistematığı

Fungi Bartling

Ascomycota Caval.-Sm.

Dothideomycetes O.E. Erikss. & Winka

Pleosporales Luttr. ex M.E. Barr

Cucurbitariaceae Lueress.

Neocucurbitaria Wanas., E.B.G. Jones & K.D.

Hyde

Neocucurbitaria rhamnocola Jaklitsch &

Voglmayr (Şekil 1).

Önerilen Türkçe bilimsel isim: Cehri kabakçılı

Türün Makroskobik Özellikleri

Askokarp 200-350 (450) µm çapında ve (90) 115-175 (215) µm yüksekliğinde, ağaç yüzeylerinde, kabuk çatlaklarında küçük gruplar halinde dağınık veya toplu halde iç kabuk katmanları veya ahşap üzerinde yetişir. Üst kısmı düz ya da yarı küremsi, merkezi çöken diskoid ve genellikle kırmızımsı ile siyah merkezi bir papilla (30-

100 µm çapında) bulunur, yüzeyi pürüzsüz veya hafif siğilli ve siyah renklidir.

Türün Mikroskobik Özellikleri

Askuslar 100-140 (150) x (11) 12-16 (18) µm, silindirik veya dar klavat şekilde, bitünikat veya fissitünikat, kalın duvarlı, ayrı bir oküler odacıklı, kısa şeritli ve basit topuz benzeri bir tabana sahiptir, eğik şekilde uniseriat veya biseriat olarak düzenlenmiş 8 askospor içerir. **Askosporlar** (15) 18-22 (26) x (7) 8,5-11 (12) µm, elipsoid veya fusoid, ortadaki septumda daralmış, üst kısım hafifçe genişlemiş, alt kısım sıklıkla tabana doğru incelmıştır, 3-7 enine ve 1 (2) uzunlamasına bölmeli, orta ila koyu kahverengidir, %3 KOH ile hazırlana preparatta daha koyu ve pürüzsüzdür. **Peridiyum** 40-75 (100) µm kalınlığında, psödoparenkimatöz, dış katman koyu kahverengi, iç katman sarımsı ila hiyalin arasında; hücreler kalın duvarlı ve (4) 5-8 (12) µm boyutlarındadır. **Subikulum** 2-7 µm genişliğinde, kahverengi ve kalın duvarlı hiflerden oluşur. **Hamatesyum** ise 1-3 µm genişliğinde dallanmış parafizlerden oluşur.

Türün Habitatu

Araştırma materyalini oluşturan makromantar örnekleri Cehri (*Rhamnus alaternus* L.) bitkisinin yere düşmüş dal parçaları üzerinde tespit edilmiştir.

Hakkâri, Karşıyaka mahallesi, 37° 34'53.37" K, 43° 43'49.33" D, 1766m, 23.11.2020, Kesici D0269.

Tartışma

Çalışma sonucunda *Neocucurbitaria rhamnocola* türü Türkiye'den ilk kez tespit edilerek ülkemizin makromantar çeşitliliğine katkı olarak sunulmuştur. Ülkemizde 2022 yılına kadar temsil edilmeyen bu cins, *N. quercina* türünün tespiti sonucunda Türkiye mantar listerine eklenmiştir (Törün ve ark., 2022). Bu çalışma ile de cinsin ülkemizdeki temsiliyeti iki türe çıkarılmıştır.

Neocucurbitaria cinsinin Cehri (*Rhamnus* spp.) bitkisi odun kalıntıları üzerinde yetişen üç türü belirlenmiştir (Jaklitsch ve Voglmayr, 2020). Bu üç tür substrat olarak farklı *Rhamnus* türlerini tercih etmeleri yönünden farklılık göstermekle birlikte; *N. rhamnoides* coğrafi dağılım ve askomata üzerinde göze çarpan tüberküllerin olmaması ve *N. rhamni* türü ise biraz daha küçük askus ve askosporlara sahip olması yönünden *N. rhamnocola* türünden ayırt edilir (Jaklitsch ve Voglmayr, 2020).

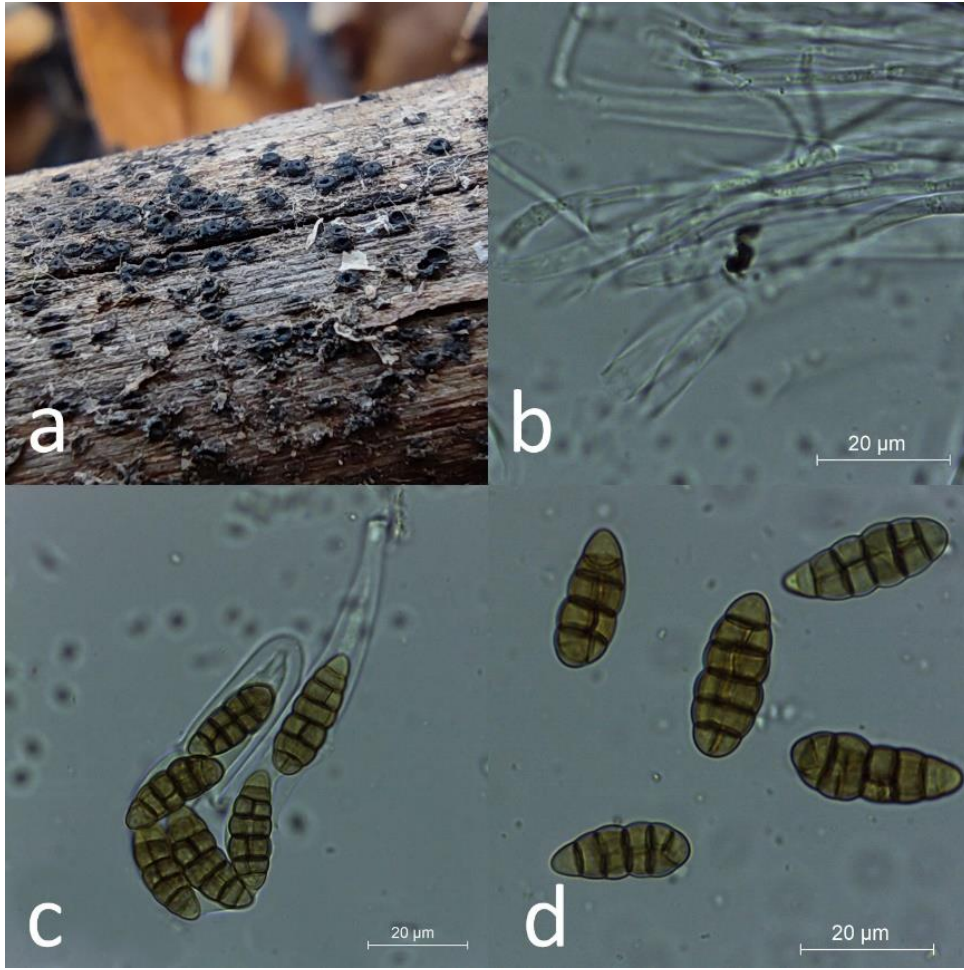
Yazar Katkıları

Tüm yazarlar eşit katkıya sahiptir.

Çıkar Çatışması

Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

Etik Beyanı: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur (Sedat KESİCİ, Cemil SADULLAHOĞLU, Mustafa Emre AKÇAY, Yusuf UZUN).

Şekil 1. *Neocucurbitaria rhamnocola*'ya ait a) askokarplar b) hamatesyum c) askus ve d) askosporlar.

Kaynaklar

- Acar, İ. ve Dizkırıncı, A. (2023). *Agaricus micromegethus*, a new record for Turkish Mycobiota. *Anatolian Journal of Botany*, 7 (2) 128-130. <https://doi.org/10.30616/ajb.1285406>
- Akçay, M. E., Acar, İ. ve Uzun, Y. (2023). Three new records of Helotiales for the mycobiota of Türkiye. *Anatolian Journal of Botany*, 7 (2) 117-121. <https://doi.org/10.30616/ajb.1289077>
- Asan, A., Karabıyık, H. ve Giray, G. (2024). Türkiye Mantarları Listesi'ne Eklentiler-2. *Bağbahçe Bilim Dergisi*, 11 (1) 25-43. <https://doi.org/10.35163/bagbahce.1375946>
- Asan, A., Selçuk, F., Giray, G., Aydoğdu, H. vd. (2022). Türkiye Mantarları Listesi'ne İlaveler-1. *Bağbahçe Bilim Dergisi*, 9 (3) 65-89. <https://doi.org/10.35163/bagbahce.1130135>
- Aslan, A. M., Uzun, Y. ve Kaya, A. (2024). *Agaricus brunneofibrillosus*, A New Record for Turkish Mycobiota. *Mantar Dergisi*, 15 (1) 12-15. <https://doi.org/10.30708/mantar.1394962>
- Çelik, A., Türkel, İ. ve Kaygusuz, O. (2024). First record of the deadly poisonous *Galerina venenata* (Hymenogastraceae, Agaricomycotina) from Türkiye. *Anatolian Journal of Botany*, 8 (1) 34-38. <https://doi.org/10.30616/ajb.1396300>
- Doğan, G., Erdoğan, M., Aytaç, Z., Ertuğrul, T. vd. (2024). *Seifertia*, A New Genus Record for Turkish Mycobiota. *Mantar Dergisi*, 15 (1) 7-11. <https://doi.org/10.30708/mantar.1367177>
- Jaklitsch, W.M. ve Voglmayr, H. (2020). Fenestelloid clades of the *Cucurbitariaceae*. *Persoonia*, 44 1–40.
- Karaduman, Y., Yeşilyurt, F., Uzun, Y. ve Kaya, A. (2024). *Eocronartium muscicola*, A New Bryophilic Fungus Record for Turkish Mycota. *Mantar Dergisi*, 15 (1) 25-28. <https://doi.org/10.30708/mantar.1428336>
- Kesici, S., Sadullahoğlu, C., Uzun, Y., Akçay, M. E. vd. (2023). Türkiye Kortikoid Mantarlarına Hakkâri'den Yeni Bir Kayıt. *Doğu Fen Bilimleri Dergisi*, 6 (1) 10-14. <https://doi.org/10.57244/dfbd.1216908>
- Liu, J.K., Hyde, K.D., Jeewon, R., Phillips, A.J., Maharachchikumbura, S.S., Ryberg, M., Liu, Z.Y. ve Zhao, Q. (2017). Ranking higher taxa using divergence times: a case study in *Dothideomycetes*. *Fungal Diversity*, 84 75–99.
- Sesli, E. (2023a). *Hebeloma limbatum*: Türkiye Mikotası İçin Yeni Bir Kayıt. *Mantar Dergisi*, 14 (1) 51-54. <https://doi.org/10.30708/mantar.1239194>
- Sesli, E. (2023b). *Pseudoporpoloma pes-caprae* (Tricholomataceae): A new record for the mycota of Türkiye. *Anatolian Journal of Botany*, 7 (1) 29-31. <https://doi.org/10.30616/ajb.1244401>
- Sesli, E. (2023c). *Cortinarius bovinus* (Şişörümcekmantarı): Türkiye Mikotası İçin Yeni Bir Kayıt. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Tarım ve Doğa Dergisi*, 26 (6) 1443-1446. <https://doi.org/10.18016/ksutarimdogu.vi.1242499>
- Sesli, E., Asan, A., Selçuk, F., (eds.) Abacı Günyar, Ö., Akata, I., Akgül, H., Aktaş, S., Alkan, S., Allı, H., Aydoğdu, H., Berikten, D., Demirel, K., Demirel, R., Doğan, H.H., Erdoğan, M., Ergül, C., Eroğlu, G., Giray, G., Halikî Uztan, A., Kabaktepe, Ş., Kadaifçiler, D., Kalyoncu, F., Karaltı, İ., Kaşık, G., Kaya, A., Keleş, A., Kırbacı, S., Kıvanç, M., Ocak, İ., Ökten, S., Özkale, E., Öztürk, C., Sevindik, M., Şen, B., Şen, İ., Türkel, İ., Ulukapı, M., Uzun, Ya., Uzun, Yu. ve Yoltaş, A. (2020). *Türkiye mantarları listesi (The checklist of fungi of Turkey)*. Ali Nihat Gökyiğit Vakfı Yayını. İstanbul.
- Solak, H.İ. ve Türkoğlu, A. (2022). Macrofungi of Turkey, Checklist Volume III. Kanyılmaz Matbaacılık, Bornova, İzmir, Türkiye.
- Su, W., Xu, R., Bhunjun, C.S., Tian, S., Dai, Y., Li, Y. ve Phukhamsakda, C. (2022). Diversity of Ascomycota in Jilin: Introducing Novel Woody Litter Taxa in *Cucurbitariaceae*. *Journal of Fungi*, 8 (9) 905.
- Şengül, M. Ş., Türkel, İ. ve Işık, H. (2024). Morphology and phylogeny of *Cortinarius strenuipes* (Basidiomycota, Agaricales) reported for the first time from Türkiye. *Anatolian Journal of Botany*, 8 (1) 72-76. <https://doi.org/10.30616/ajb.1447005>
- Törün, B., Bıyık, H.H. ve Poyrazoğlu, E. (2022). Morphological and molecular identification of biofilm forming fungi from fish farms and fish benches in Aydın Province. *Iğdır Üniv. Fen Bil. Enst. Derg.*, 12 (1) 115-124. <https://doi.org/10.21597/jist.916284>
- Uzun, Y. ve Kaya, A. (2023a). *Leucoglossum leucosporum*, A New Record for Turkish Mycobiota. *Mantar Dergisi*, 14 (2) 92-95. <https://doi.org/10.30708/mantar.1341288>
- Uzun, Y. ve Kaya, A. (2023b). First record of *Arpinia luteola* J. Geesink from Türkiye. *Anatolian Journal of Botany*, 7 (2) 131-134. <https://doi.org/10.30616/ajb.1335980>
- Wanasinghe, D.N., Phookamsak, R., Jeewon, R., Li, W.J., Hyde, K.D., Jones, E.B.G., Camporesi, E. ve Promputtha, I. (2017). A family level rDNA based phylogeny of *Cucurbitariaceae* and *Fenestellaceae* with descriptions of new *Fenestella* species and *Neocucurbitaria* gen. nov. *Mycosphere*, 8 397-414.
- Yeşilyurt, F., Karaduman, Y., Uzun, Y. ve Kaya, A. (2024). *Simocybe centunculus*, a new record for the mycobiota of Türkiye. *Anatolian Journal of Botany*, 8 (1) 46-49. <https://doi.org/10.30616/ajb.1414991>
- Zhang, G. Q., Dai, D. Q., Wijayawardene, N. N., (2022). Three noteworthy pleosporalean fungi on Southern Magnolia (*Magnolia grandiflora*) and grapevine (*Vitis* sp.) from Qujing, Yunnan, P. R. China, MycoAsia – *Journal of modern mycology*, 10 1-21.